

Var på din vakt

Tips och råd för att förebygga stöld och bedrägeri som sker i offentlig miljö

Polismyndigheten, nationellt bedrägericenter i samarbete med:

PRO

SRF
SENIORERNA

BROTTSOFFER
JOUREN
0200-21 20 19

I affären och vid uttagsautomaten

Det vanligaste tillvägagångssättet för att få tillgång till ditt bankkort och kod är att gärningspersoner ställer sig bakom dig i kön vid kassan i matbutiken eller bakom dig vid uttagsautomaten. När du betalar eller tar ut pengar, så kikar man över din axel för att memorera koden du slår in.

Du packar ihop dina matvaror eller tar sedlar och kort ur uttagsautomaten och lämnar platsen. Efter en stund är det en obekant person som tar kontakt med dig och använder sig av olika sätt för att avleda din uppmärksamhet. Det kan vara att veckla upp en karta för att få en vägbeskrivning eller be om att få växla pengar. Under tiden som du är hjälpsam så passar man på att stjäla din plånbok eller bankkort. Efter detta har bedragaren både ditt bankkort och koden, och kan göra uttag från ditt konto.

Ett annat sätt att vilseleda dig vid bankomaten är att påstå att du tappat en sedel. När du tittar ner så ligger det en sedel där, men det är i själva verket gärningspersonen som lagt dit den utan att du märkte något. När du böjer dig ner för att ta upp den tappade sedeln, så passar man på att ta kortet ut uttagsautomaten och lämna platsen.

Det är mycket vanligt att de utsatta inte upptäcker något förrän det är försent. Du kan upptäcka det genom att du saknar ditt kort nästa gång du ska handla eller genom att du upptäcker att uttag gjorts från ditt konto. Ibland upptäcker banken att onormala uttag görs från ditt konto och tar kontakt med dig.

- Om en person står nära dig i kön vid kassan eller uttagsautomaten, be personen backa undan.
- Slå inga koder förrän du är säker på att det är omöjligt för den som står bakom att se knappsatsen.
- Om du precis har betalat med ditt kort i butiken eller tagit ut pengar i uttagsautomaten och någon som är obekant för dig tar kontakt med dig strax efter så avstyr samtalet och gå vidare. Se till att personen inte kan komma åt din handväska eller plånbok. Lägg din hand över väskans lås eller på fickans mynning.
- Om du blir avbruten mitt i ett uttag vid en uttagsautomaten, gör klart alla moment innan du tar blicken från automaten. Ta dina pengar och ditt kort och gå därifrån. Om någon följer efter dig och är påstridig, se till att personen inte kan komma åt din handväska eller plånbok. Lägg din hand över väskans lås eller på fickans mynning.
- Ha alltid kontroll över ditt bankkort.

På gatan eller på parkeringsplatsen

Även om du inte handlat eller tagit ut pengar så finns det gärningspersoner som inleder en fickstöld med att vilseleda dig. Det vanligaste är att man vill att du beskriver vägen till en plats, ibland vecklar man ut en karta också. Under tiden du är upptagen med att peka och förklara, så stjälar man din plånbok.

Ett annat sätt för att vilseleda dig är att vilja växla pengar. På ett mycket fingerfärdigt sätt så kan de lyckas med att stjäla kontanter och bankkort från din plånbok samtidigt som du letar efter växel.

Det finns också gärningspersoner som ropar efter dig och påstår att du tappat en sedel eller ett föremål. Under tiden som samtalet pågår, så stjälar man plånboken.

Det bästa skyddet mot fickstöld och bedrägeri är:

- Se till att andra aldrig kan komma åt din handväska eller plånbok. Lagg din hand över väskans lås eller på fickans mynning.
- Förvara aldrig bankkort löst i fickan, ta dig tid att lägga ned kortet i plånboken och handväskan även om det är kö bakom dig.
- Låt dig aldrig luras in i att ge vägbeskrivningar, växla pengar, skriva på insamlingslistor eller att hjälpa till med att läsa lappar vare sig i butiken eller i gatumiljö.
- Om någon står för nära bakom dig, tveka aldrig att be personen backa undan.
- Tappa aldrig kontakten med ditt kort.
- Kontrollera att plånbok och kort finns med hem. Om det är borta, tveka aldrig att kontakta banken och spärra kortet så fort som möjligt. Ha telefonnummer dit du ska ringa för att spärra på en lättillgänglig plats i bostaden.

Vart ska jag vända mig om jag behöver hjälp?

Polisen

Ring 112 om det är akut.

Besök en polisstation eller ring 114 14 om situationen inte är akut. Där kan du göra en polisanmälan, tipsa polisen eller rådgöra vad du ska göra om du misstänker att du råkat ut för ett bedrägeri.

Brottsofferjouren

Ring 0200-21 20 19 som förmedlar till din närmaste brottsofferjour.

Socialtjänsten

Socialtjänsten i din kommun har ett stort ansvar att hjälpa personer som blivit utsatta för brott och deras anhöriga.

Vårdcentralen

Ring din närmaste vårdcentral.

Spärra

Hur man gör för att spärra bankböcker, kontokort med mera varierar mellan olika banker.

Ring din bank eller Polisen på nummer 114 14 för information.